

32003L0098

L 345/90

EUROOPA LIIDU TEATAJA

31.12.2003

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2003/98/EÜ,
17. november 2003,
avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepinguga nähakse ette siseturu rajamine ning süsteemi sisseadmine, mis tagaks siseturul moonutamata konkurentsi. Neid eesmärke aitab saavutada avaliku sektori valduses oleva teabe kasutamise reeglite ja tavade ühtlustamine liikmesriikides.
- (2) Liikumine info- ja teadmuspõhise ühiskonna suunas mõjutab ühenduse iga kodaniku elu, andes neile muu hulgas uusi teadmistele juurdepääsu ja nende omandamise võimalusi.
- (3) Digitaalsel infosisul on selles arengus oluline osa. Infositu tootmise tulemusena on viimastel aastatel kiirelt loodud uusi töökohti ja see tendents jätkub. Enamik töökohti on loodud väikestes, alles tööd alustavates ettevõtetes.
- (4) Avalik sektor kogub, koostab, paljundab ja levitab mitmesugust teavet seoses paljude tegevusaladega, näiteks sotsiaal-, majandus-, geograafia-, ilma-, turismi-, äri-, patendi- ja haridusalast teavet.

(5) Siseturu loomise üks peamisi eesmärke on kogu ühendust hõlmavate teenuste arengut soodustavate tingimuste loomine. Avaliku sektori valduses olev teave on digitaalselt infosisuga seotud toodete ja teenuste oluliseks algmaterjaliks ning muutub juhtmeta infosüsteenuste arenedes veelgi olulisemaks andmeallikaks. Selles kontekstis on oluline ka laiaulatuslik piiriülene levi. Avaliku sektori valduses oleva teabe laiem taaskasutatavus võimaldab Euroopa ettevõtetel muu hulgas ära kasutada selle teabe potentsiaali ning toetada majanduskasvu ja töökohtade loomist.

(6) Avaliku sektori valduses oleva teabe kasutamisega seotud normid ja tavad on liikmesriikides märkimisväärselt erinevad, mistõttu on takistatud selle võtmetähtsusega dokumendiallika kogu majandusliku potentsiaali kasutuselevõtmine. Avaliku sektori asutuste traditsioonilised tavad avaliku sektori valduses oleva teabe kasutamisel on arenenud väga erinevalt. Seda tuleks arvesse võtta. Seepärast tuleks läbi viia avaliku sektori valduses olevate dokumentide taaskasutamisega seotud siseriiklike normide ja tavade minimaalne ühtlustamine valdkondades, kus siseriiklike õigusnormide ja tavade erinevused või ebaselgus takistavad siseturu sujuvat toimimist ja infoühiskonna nõuetekohast arengut ühenduses.

(7) Lisaks võivad mitmetes liikmesriikides juba algatatud siseriiklikud õigusmeetmed, mille eesmärk on reageerida tehnoloogilistele väljakutsetele, tuua kaasa veelgi suuremaid erinevusi, kui ei võeta ette minimaalset ühtlustamist ühenduse tasandil. Selliste õiguslike erinevuste ja ebakindluse mõju suureneb veelgi infoühiskonna edasise arengu käigus, mis on juba oluliselt suurendanud teabe piiriülest kasutamist.

(8) Tarvis on avaliku sektori valduses olevate dokumentide taaskasutamise tingimuste üldist raamistikku, et tagada kõnealuse teabe kasutamiseks õiglased, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad tingimused. Avaliku sektori asutused koguvad, väljastavad, paljundavad ja levitavad dokumente oma avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks. Nende dokumentide kasutamine muudeks otstarveteks on taaskasutamine. Liikmesriikide meetmed võivad ületada käesoleva direktiiviga ettenähtud miinimumstandardite piire, võimaldades seega ulatuslikumat taaskasutamist.

⁽¹⁾ EÜT C 227 E, 24.9.2002, lk 382.

⁽²⁾ ELT C 85, 8.4.2003, lk 25.

⁽³⁾ ELT C 73, 26.3.2003, lk 38.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2003. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 26. mai 2003. aasta ühine seisukoht (ELT C 159 E, 8.7.2003, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 25. septembri 2003. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta otsus.

- (9) Käesoleva direktiiviga ei nähta ette dokumentide taaskasutamise lubamise kohustust. Taaskasutamise lubamise või mittelubamise üle otsustamine jääb liikmesriikide või asjaomase avaliku sektori asutuse pädevusse. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada dokumentide suhtes, mille avaliku sektori asutused teevad taaskasutamiseks kättesaadavaks litsentseerimise, müügi, levitamise, vahetamise või teabe väljastamise kaudu. Ristsubsideerimise vältimiseks peaks taaskasutamine hõlmama dokumentide täiendavat organisatsioonisisest kasutamist otstarvetel, mis jäävad väljapoole selle avalik-õiguslikke ülesandeid. Avalik-õiguslike ülesannete alla mittekuuluvaks tegevuseks on üldjuhul selliste dokumentide väljastamine, mida koostatakse ja mille eest võetakse tasu äriatel alustel, konkureerides turul teiste tegijatega. "Dokumentide" mõiste ei hõlma arvutiprogramme. Direktiiv rajaneb liikmesriikide olemasoleval juurdepääsukorral ning ei muuda siseriiklikke dokumentidele juurdepääsu norme. Seda ei kohaldata juhtudel, kus dokumendid on kodanikele või ettevõtetele vastava juurdepääsukorra raames kättesaadavad üksnes juhul, kui nad tõendavad oma konkreetse huvi olemasolu. Ühenduse tasandil tunnustatakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 41 (õigus tõhusale haldusele) ja artikliga 42 iga liidu kodaniku ning liikmesriigis elava või seal registreeritud isiku õigust pääseda juurde Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele. Avaliku sektori asutusi tuleks julgustada kõiki nende valduses olevaid dokumente kättesaadavaks tegema. Avaliku sektori asutused peaksid edendama ja soodustama dokumentide, sealhulgas õigus- või haldusalaste ametlike tekstide taaskasutamist juhtudel, kus nende taaskasutamise lubamine on avaliku sektori asutuse pädevuses.
- (10) "Avaliku sektori asutuse" ja "avalik-õigusliku asutuse" määratlused on võetud riigihankeid käsitlevatest direktiividest 92/50/EMÜ, ⁽¹⁾ 93/36/EMÜ, ⁽²⁾ 93/37/EMÜ ⁽³⁾ ja 98/4/EÜ. ⁽⁴⁾ Nende määratluste alla ei kuulu riigi osalusega äriühingud.
- (11) Käesoleva direktiiviga nähakse ette mõiste "dokument" üldine määratlus, mis vastab infoühiskonna arengutele. Dokument on mis tahes tegevuse, faktide või andmete väljendus või nende tegevuste, faktide või andmete kogum, olenemata andmekandjast (paberile kirjutatud või elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaal-salvestisena säilitatav), mis on avaliku sektori asutuste valduses. Avaliku sektori asutuse valduses olev dokument on dokument, mille taaskasutamist avaliku sektori asutusel on õigus lubada.
- (12) Taaskasutamise taotlustele vastamise tähtaeg peaks olema mõistlik ning vastavuses tähtajaga, mida asjaomase juurdepääsu korra raames rakendatakse dokumentidele juurdepääsu taotluste puhul. Kogu liidu piires kehtivad mõistlikud tähtajad soodustavad uute kokkuvõtlike infotoodete ja -teenuste loomist üleeuroopalisel tasandil. Kui taaskasutamise taotlus on rahuldatud, peaksid avaliku sektori asutused dokumendid kättesaadavaks tegema sellise aja jooksul, mis võimaldab ära kasutada nende kogu majanduslikku potentsiaali. Eriti oluline on see dünaamiliste andmete (nt liiklusandmed) puhul, mille majanduslik väärtus oleneb andmete ja korrapäraste uuenduste viivitamatust kättesaadavusest. Litsentseerimise korral võivad litsentsi osaks olla sätted kiire kättesaadavuse kohta.
- (13) Taaskasutamise võimalusi on võimalik parandada, vähendades vajadust paberdokumente digitaliseerida või digitaalseid faile töödelda, et need omavahel ühilduksid. Seepärast peaksid avaliku sektori asutused tegema dokumendid kättesaadavaks mis tahes olemasolevas vormis või keeles ning võimaluse ja vajaduse korral elektroonilistelt. Avaliku sektori asutused peaksid suhtuma soosivalt olemasolevate dokumentide väljavõtete taotlustesse, kui taotluse rahuldamiseks on vaja üksnes lihtsat toimingut. Avaliku sektori asutusi ei tohiks siiski kohustada andma väljavõtteid dokumentidest juhul, kui see nõuab ebaproportsionaalseid jõupingutusi. Taaskasutamise soodustamiseks peaksid avaliku sektori asutused, niipalju kui võimalik ja vajalik, tegema oma dokumendid kättesaadavaks vormis, mis ei nõua spetsiifilise tarkvara kasutamist. Kui see on võimalik ja vajalik, peaksid avaliku sektori asutused pidama silmas, et dokumente oleks võimalik taaskasutada puuetega inimestel.
- (14) Tasu võtmisel ei tohiks kogutulu ületada dokumentide kogumise, väljastamise, paljundamise ja levitamise seotud kogukulutusi, millele lisandub mõistlik investeringutulu, pidades vajadusel silmas asjaomase avaliku sektori asutuse omafinantseerimiseõudeid. Väljastamine hõlmab koostamist ja kontrollimist, levitamine võib hõlmata ka kasutatatuge. Tasu ülemmääraks on kulutuste tasateenimine ning lisanduv mõistlik investeringutulu, vastavalt kehtivatele raamatupidamispõhimõtetele ja asjaomase avaliku sektori asutuse kuluarvestusmeetodile, ning vältida tuleks ülepaisutatud hindu. Käesolevas direktiiviga ettenähtud tasude ülemmäär ei mõjuta liikmesriikide avaliku sektori asutuste õigust kohaldada madalamaid tasusid või tasudest loobuda, ning liikmesriigid peaksid avaliku sektori asutusi julgustama dokumente kättesaadavaks tegema tasu eest, mis ei ületa dokumentide reprodutseerimise ja levitamise väheolulisi kulusid.

(1) EÜT L 209, 24.7.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2001/78/EÜ (EÜT L 285, 29.10.2001, lk 1).

(2) EÜT L 199, 9.8.1993, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2001/78/EÜ.

(3) EÜT L 199, 9.8.1993, lk 54. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2001/78/EÜ.

(4) EÜT L 101, 1.4.1998, lk 1.

- (15) Kogu ühendust hõlmava teabeturu arengu eelduseks on avaliku sektori dokumentide taaskasutamise tingimuste selguse ja avaliku kättesaadavuse tagamine. Seepärast tuleb kõik dokumentide taaskasutamise suhtes kohaldatavad tingimused potentsiaalsetele taaskasutajatele selgeks teha. Liikmesriigid peaksid võimalusel soodustama kättesaadavaid dokumente hõlmavate reaalarajas juurdepääsetavate indeksite loomist ning hõlbustama taaskasutamise taotlejaid tuleks teavitada olemasolevatest õiguskaitsevahenditest seoses neid mõjutavate otsuste või tavadega. See on eriti oluline väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes ei pruugi olla teadlikud teiste liikmesriikide avaliku sektori asutuste omavahelistest suhetest ning vastavatest õiguskaitsemeetmetest.
- (16) Kõikide avaliku sektori valduses olevate dokumentide kättesaadavaks tegemine – mitte üksnes poliitilise, vaid ka seadusandliku ja haldusmenetluse osas – on oluline meede laiendamaks õigust saada teavet, mis on demokraatia üks põhiprintsiipe. Seda eesmärki tuleb silmas pidada kõikide, nii kohaliku, riikliku kui rahvusvahelise tasandi institutsioonide puhul.
- (17) Mõningatel juhtudel toimub dokumentide taaskasutamine litsentseerimiseta. Muudel juhtudel antakse välja litsents, millega kehtestatakse litsentsisaaja poolse taaskasutamise tingimused näiteks vastutuse, dokumentide nõuetekohase kasutamise, mittemuutmise tagamise ja allika äramärgimise osas. Kui avaliku sektori asutused annavad dokumentide taaskasutamiseks litsentse, peavad litsentsitingimused olema õiglased ja läbipaistvad. Selles osas võivad olulist osa etendada ka veebis kättesaadavad standardlitsentsid. Liikmesriigid peavad sätestama standardlitsentside kättesaadavuse.
- (18) Kui pädev asutus otsustab teatavaid dokumente enam mitte taaskasutamiseks kättesaadavaks teha või lõpetada nende dokumentide ajakohastamine, peaks ta kõnealused otsused esimesel võimalusel avalikult teatavaks tegema, võimaluse korral elektrooniliste vahenditega.
- (19) Taaskasutamise tingimused ei tohi olla diskrimineerivad võrreldavate taaskasutajate kategooriate osas. See ei tohiks siiski takistada näiteks avaliku sektori asutuste vahelist tasuta teabevahetust, mis toimub avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks, samas kui teistelt isikutelt võetakse samade dokumentide taaskasutamise eest tasu. Ka ei tohiks see takistada kehtestamast diferentseeritud hinnapoliitikat ärilisel ja mitteärilisel eesmärgil taaskasutamise suhtes.
- (20) Avaliku sektori asutused peaksid dokumentide taaskasutamise tingimuste kehtestamisel austama konkurentsireegleid, vältides, kui võimalik, omavahelisi ja erasektori partneritega sõlmitavaid ainukasutuslepinguid. Siiski võib spetsiifiliste avaliku sektori dokumentide taaskasutamise ainuõigus olla vahel vajalik teatavaid üldisi majanduslikke huve teenivate teenuste pakkumiseks. Selline olukord võib näiteks tekkida, kui ükski kaubanduslikel eesmärkidel tegutsev avaldaja ainuõiguse puudumise korral kõnealust teavet ei avaldaks.
- (21) Käesolevat direktiivi tuleks rakendada ja kohaldada täielikus vastavuses isikuandmete kaitse põhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta. ⁽¹⁾
- (22) Käesolev direktiiv ei mõjuta kolmandate isikute intellektuaalomandi õigusi. Kahtluse vältimiseks olgu märgitud, et mõiste “intellektuaalomandi õigused” hõlmab üksnes autoriõigust ja sellega kaasnevat õigusi (sealhulgas *sui generis* kaitse). Käesolevat direktiivi ei kohaldata dokumentide suhtes, millele laienevad tööstusomandi õigused, näiteks patendid, registreeritud disainilahendused ja kaubamärgid. Käesolev direktiiv ei mõjuta avaliku sektori asutuste intellektuaalomandi õiguste omandiõigust ega piira nende õiguste mis tahes viisil teostamist väljaspool käesoleva direktiivi piire. Käesoleva direktiiviga kehtestatud kohustusi tuleks rakendada üksnes niivõrd, kui need on kooskõlas intellektuaalomandi kaitset käsitlevate rahvusvaheliste lepingutega, eelkõige Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooniga (Berni konventsioon) ja intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga (TRIP-leping). Avaliku sektori asutused peaksid oma autoriõigusi siiski teostama taaskasutamist soodustaval viisil.
- (23) Avaliku sektori valduses olevate dokumentide taaskasutamist võib märkimisväärselt soodustada selliste vahendite areng, mis aitavad potentsiaalsetel taaskasutajatel leida taaskasutamiseks pakutavaid dokumente ja taaskasutamise tingimusi. Liikmesriigid peaksid seetõttu tagama praktiliste vahendite olemasolu, mis võimaldavad taaskasutajatel taaskasutamiseks pakutavaid dokumente otsida. Näited taolistest praktilistest vahenditest on soovitatavalt veebis kättesaadavad peamiste dokumentide (sageli taaskasutatavate või potentsiaalselt sageli taaskasutatavate dokumentide) loendid ja portaalid, milles asuvad viited detsentraliseeritud loenditele.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (24) Käesolev direktiiv ei mõjuta autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ⁽¹⁾ ja andmebaaside õiguskaitses käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ⁽²⁾ kohaldamist. Selles sätestatakse tingimused, mille kohaselt avaliku sektori asutused võivad dokumentide taaskasutamist lubades teostada oma intellektuaalomandi õigusi ühendusesisesel teabeturul.
- (25) Kuna ettepanud meetme eesmärgi, milleks on kogu ühendust hõlmavate avaliku sektori dokumentidel põhinevate infotoodete ja -teenuste väljaarendamise soodustamine, erattevõtete poolse avaliku sektori dokumentide tõhusa piiriülese kasutamise edendamine ja konkurentsivõime piiramine ühenduse turul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning kõnealuse meetme kogu ühendust hõlmavat iseloomu ja mõju silmas pidades on neid seepärast võimalik paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttele. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Käesoleva direktiiviga tuleks saavutada minimaalne ühtlustamine, vältides seeläbi liikmesriikide vahelisi täiendavaid lahknemisi avaliku sektori dokumentide taaskasutamise vallas,

- c) dokumentide suhtes, millele juurdepääs on liikmesriikide juurdepääsukorra kohaselt keelatud, sealhulgas järgmistel põhjustel:
- riikliku julgeoleku (st riigi julgeoleku) kaitse, riigikaitse või avaliku korra kaitse,
 - statistika- või ärisaladus;
- d) dokumentide suhtes, mis on avalike ringhäälinguajaamade või nende filiaalide või muude asutuste ja nende filiaalide valduses avaliku ringhäälinguteenuse osutamise eesmärgil;
- e) dokumentide suhtes, mis on haridus- ja teadusasutuste, näiteks koolide, ülikoolide, arhiivide, raamatukogude ja uurimisasutuste, sealhulgas teadusuuringute tulemuste võõrandamiseks loodud organisatsioonide valduses;
- f) dokumentide suhtes, mis on kultuuriasutuste, näiteks muuseumide, raamatukogude, arhiivide, orkestrite, ooperi- ja balletiteatrite ja teatrite valduses.
3. Käesolev direktiiv rajaneb liikmesriikide juurdepääsukordadel ning ei mõjuta nende kohaldamist. Käesolevat direktiivi ei kohaldata juhtudel, kus vastavalt juurdepääsukorrale peavad kodanikud ja ettevõtted dokumentidele juurdepääsemiseks tõendama oma konkreetset huvi.

4. Käesolev direktiiv ei kahjusta ega mõjuta üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel, nagu see on ette nähtud ühenduse ja siseriiklike õigusaktidega, ning eelkõige ei muuda see direktiivis 95/46/EÜ sätestatud kohustusi ja õigusi.

5. Käesoleva direktiiviga kehtestatud kohustusi kohaldatakse niivõrd, kui need on kooskõlas intellektuaalomandi õiguste kaitset käsitlevate rahvusvaheliste lepingutega, eelkõige Berni konventsiooni ja TRIP-lepinguga.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse miinimumreeglid, mis reguleerivad liikmesriikide avaliku sektori asutuste valduses olevate olemasolevate dokumentide taaskasutamist ja nende taaskasutamist soodustavaid praktilisi abinõusid.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:
 - a) dokumentide suhtes, mille väljastamine ei kuulu asjaomaste avaliku sektori asutuste avalik-õiguslike ülesannete alla, nagu need on ette nähtud liikmesriigi seaduste või muude siduvate eeskirjadega või, kui selliseid norme ei ole, kõnealuse liikmesriigi üldise haldustavaga;
 - b) dokumentide suhtes, mille osas kolmandatel isikutel on intellektuaalomandi õigused;

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *avaliku sektori asutused* – riigi, piirkondlikud või kohalikud asutused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest kõnealusest asutusest või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused;
2. *avalik-õiguslik isik* – mis tahes isik:
 - a) mis on asutatud üldistes huvides ega tegele tööstuse ega kaubandusega ja
 - b) millel on juriidilise isiku staatus ja
 - c) mida põhiliselt rahastavad riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või teised avalik-õiguslikud isikud või mille juhtimist need isikud kontrollivad või millel on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, millesse riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või teised avalik-õiguslikud isikud nimetavad üle poole liikmetest;

⁽¹⁾ EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10.

⁽²⁾ EÜT L 77, 27.3.1996, lk 20.

3. dokument –

- a) mis tahes teave mis tahes andmekandjal (paberile kirjutatuna, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestisena);
- b) mis tahes osa sellisest teabest;

4. *taaskasutamine* – avaliku sektori valduses olevate dokumentide kasutamine füüsiliste või juriidiliste isikute poolt ärilisel või mitteärilisel eesmärgil, mis ei lange kokku algse eesmärgiga, mille täitmiseks dokument avalik-õigusliku ülesande raames loodi. Avaliku sektori asutuste vaheline dokumentide vahetamine puhtalt avalik-õiguslike ülesannete täitmise raames ei ole taaskasutamine;

5. *isikuandmed* – direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktis a määratletud andmed.

Artikkel 3

Üldpõhimõte

Liikmesriigid tagavad, et kui avaliku sektori asutuste valduses olevate dokumentide taaskasutamist lubatakse, taaskasutatakse dokumente ärilistel või mitteärilistel eesmärkidel kooskõlas III ja IV peatüki sätetega. Võimaluse korral tehakse dokumendid kättesaadavaks elektrooniliselt.

II PEATÜKK

TAASKASUTAMISTAOTLUSED

Artikkel 4

Taaskasutamistaotluste menetlemisel kohaldatavad nõuded

1. Avaliku sektori asutused menetlevad taaskasutamistaotlusi, võimaluse ja vajaduse korral elektrooniliselt, ja teevad dokumendi taotlejale kättesaadavaks või, kui vaja on litsentsi, esitavad taotlejale litsentsipakkumise mõistliku aja jooksul, mis on vastavuses dokumentidele juurdepääsu taotluste menetlemiseks kehtestatud tähtaegadega.

2. Kui tähtaegu või muid dokumentide aegsat esitamist reguleerivaid norme ei ole kehtestatud, menetlevad avaliku sektori asutused taotlust ja annavad dokumendid taotlejale taaskasutamiseks või, kui vaja on litsentsi, esitavad taotlejale litsentsipakkumise hiljemalt 20 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest. Seda aega võib mahukate või keerukate taotluste korral pikendada veel 20 tööpäeva võrra. Sellistel juhtudel teatatakse taotlejale kolme nädala jooksul alates esialgse taotluse saamisest, et selle menetlemiseks on vaja lisaega.

3. Eitava otsuse korral teatavad avaliku sektori asutused taotlejale keeldumise põhjused vastavalt liikmesriigis kehtivale juurdepääsukorrale või käesoleva direktiivi, eriti selle artikli 1 lõike 2 punktide a, b ja c või artikli 3 alusel vastu võetud siseriiklikele sätetele. Kui eitava otsuse aluseks on artikli 1 lõike 2 punkt b, lisab avaliku sektori asutus viite õiguse füüsilisest või juriidilisest isikust omanikule, kui see on teada, või viite litsentsandjale, kellelt avaliku sektori asutus on vastava materjali saanud.

4. Eitav otsus peab sisaldama viidet õiguskaitsevahenditele juhuks, kui taotleja soovib otsuse edasi kaevata.

5. Artikli 1 lõike 2 punktide d, e ja f alla kuuluvad avaliku sektori asutused ei pea käesoleva artikli nõudeid täitma.

III PEATÜKK

TAASKASUTAMISE TINGIMUSED

Artikkel 5

Pakutavad vormid

1. Avaliku sektori asutused teevad dokumendid kättesaadavaks mis tahes olemasolevas vormis või keeles ning võimaluse ja vajaduse korral elektrooniliselt. See ei tähenda, et avaliku sektori asutused oleksid kohustatud taotluse rahuldamiseks dokumente looma või mugandama, samuti ei tähenda see, et nad oleksid kohustatud andma dokumentidest väljavõtteid, kui see nõuaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi, mis ei ole pelgalt lihtsad toimingud.

2. Käesoleva direktiivi alusel ei või avaliku sektori asutustelt nõuda teatavat liiki dokumentide koostamise jätkamist selleks, et mõni era- või avaliku sektori organisatsioon saaks neid taaskasutada.

Artikkel 6

Tasu võtmise põhimõtted

Kui võetakse tasu, ei tohi dokumentide väljastamisest ja taaskasutamise lubamisest saadav kogutulu ületada dokumentide kogumise, koostamise, paljundamise ja levitamise kulusid, millele lisandub mõistlik investeeringutulu. Tasud peavad olema vastava arvestusperioodi lõikes kulupõhised ning need tuleb arvutada vastavalt asjaomaste avaliku sektori asutuste suhtes kohaldatavatele arvestuspõhimõtetele.

*Artikkel 7***Läbipaistvus**

Kõik avaliku sektori asutuste valduses olevate dokumentide taaskasutamise osas kohaldatavad tingimused ja standardtasud määratakse eelnevalt kindlaks ja avaldatakse, vajaduse ja võimaluse korral elektrooniliselt. Taotluse korral teeb avaliku sektori asutus teatavaks avaldatud tasu arvutamise aluse. Asjaomane avaliku sektori asutus teatab ka, milliseid asjaolusid tüüpjuhtude puhul tasude arvutamisel arvesse võetakse. Avaliku sektori asutused tagavad, et dokumentide taaskasutamise taotlejaid teavitatakse olemasolevatest õiguskaitsevahenditest seoses neid mõjutavate otsuste või tavadega.

*Artikkel 8***Litsentsid**

1. Avaliku sektori asutused võivad lubada dokumente taaskasutada tingimusteta või kehtestada asjaomastes valdkondades tingimusi, kui vaja, litsentside abil. Need tingimused ei tohi taaskasutamist põhjendamatult piirata ning neid ei tohi kasutada konkurentsi piiramiseks.

2. Liikmesriikides, kus kasutatakse litsentse, tagavad liikmesriigid konkreetse litsentsitaotluse jaoks kohandatavate avaliku sektori dokumentide taaskasutamise standardlitsentside avaldamise digitaalses vormis selliselt, et neid on võimalik elektrooniliselt töödelda. Liikmesriigid kutsuvad kõiki avaliku sektori asutusi üles standardlitsentse kasutama.

*Artikkel 9***Praktilised vahendid**

Liikmesriigid tagavad taaskasutamiseks pakutavate dokumentide leidmist soodustavate praktiliste vahendite olemasolu, näiteks eelistatavalt veebis kättesaadavad loendid põhidokumentidest ja portaalid, milles on viited detsentraliseeritud loenditele.

IV PEATÜKK

DISKRIMINEERIMISEST HOIDUMINE JA AUS KAUBANDUS*Artikkel 10***Diskrimineerimisest hoidumine**

1. Taaskasutamise tingimused ei tohi olla võrreldavate taaskasutamiskiiruste osas diskrimineerivad.

2. Kui avaliku sektori asutus kasutab dokumente oma äritegevuses, mis ei kuulu tema avalik-õiguslike ülesannete alla, kohaldatakse selleks tegevuseks dokumentide andmisel samu tasusid ja muid tingimusi, mis kehtivad teistele kasutajatele.

*Artikkel 11***Ainuõiguste andmise keeld**

1. Dokumentide taaskasutamine on avatud kõikidele potentsiaalsetele turul tegutsejatele, ka juhul, kui üks turul tegutseja juba pakub nendel dokumentidel põhinevaid lisandväärtusega tooteid. Dokumente valdavate avaliku sektori asutuste ja kolmandate isikute vaheliste lepingute ega muude kokkulepetega ei tohi anda ainuõigusi.

2. Kui aga ainuõigus on vajalik, et pakkuda teenust avalikes huvides, vaadatakse kõnealuse ainuõiguse põhjendatus korrapäraselt läbi, kusjuures igal juhul vaadatakse see läbi iga kolme aasta järel. Pärast käesoleva direktiivi jõustumist sõlmitud ainuõiguste kokkulepped peavad olema läbipaistvad ja need avalikustatakse.

3. Olemasolevad ainuõiguste kokkulepped, mis ei kuulu lõikes 2 sätestatud erandi alla, lõpetatakse lepingu lõppemisel või igal juhul hiljemalt 31. detsembril 2008.

V PEATÜKK

LÖPPSÄTTED*Artikkel 12***Rakendamine**

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 1. juuliks 2005. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

*Artikkel 13***Läbivaatamine**

1. Komisjon korraldab 1. juuliks 2008 käesoleva direktiivi kohaldamise läbivaatuse ja esitab selle tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule koos võimalike ettepanekutega direktiivi muutmiseks.

2. Lävivaatuse objektiks on eelkõige direktiivi reguleerimisala ja mõju, sealhulgas avaliku sektori dokumentide taaskasutamise kasvu ulatus, tasu võtmise põhimõtete ja ametlike õigus- ja haldusdokumentide taaskasutamise mõju ning täiendavad võimalused siseturu nõuetekohase toimimise ja Euroopa infosutööstuse arengu parandamiseks.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 15

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 17. november 2003

Parlamendi nimel

president

P. COX

Nõukogu nimel

eesistuja

G. ALEMANN